

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka

w sprawie z powództwa (...) Towarzystwa Ubezpieczeń (...) Spółki Akcyjnej w S.
przeciwko B. W., B. W., B. G. i E. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z
siedzibą w N.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 20 lutego 2019 r.,

na skutek skarg kasacyjnych pozwanych B. W. i B. W. oraz E. Spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością z siedzibą w N.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 29 listopada 2017 r., sygn. akt I ACa (...),

I. odmawia przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania;

**II. zasądza solidarnie od B. W., B. W. i E. Sp. z o.o. w N. na
rzecz powoda kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł z tytułu
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Pozwani B. W. i B. W. wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu
Apelacyjnego w (...) z dnia 29 listopada 2017 r. wydanego w sprawie o zapłatę i
zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego oraz przepisów
postępowania uzasadnili wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania
występowaniem w sprawie istotnych zagadnień prawnych, które przedstawili
w formie następujących pytań:

- „czy zasadne jest dokonywanie wykładni ogólnych warunków umowy ubezpieczenia - gwarancji ubezpieczeniowej wyłącznie na podstawie art. 353¹ k.c. mając na względzie wyłącznie abstrakcyjność jej zobowiązania w sytuacji kiedy już z treści żądania beneficjenta wynika, że nadużywa on swojego prawa do wypłaty sumy z gwarancji, a nadto w sytuacji, gdy powód będąc zobowiązany z gwarancji bada zasadność żądania wypłaty a więc przechodzi na stosunek podstawowy i ustala, że świadczenie jest nienależne”,

- „czy zasadne i dopuszczalne jest dochodzenie roszczeń przez powoda - gwaranta z gwarancji ubezpieczeniowej zabezpieczonej wekslem in blanco od poręczycieli wekslowych w sytuacji kiedy w stosunku do poręczycieli - konsumentów nie uzgodniono z nimi treści ogólnych warunków ubezpieczenia, a ich poręczenie dotyczyło tylko wypadku, gdy gwarant spełnia świadczenie znajdujące oparcie w stosunku podstawowym, a więc gdy wykonawca niezasadnie odmawia wykonania napraw gwarancyjnych”,

- „czy zasadne i dopuszczalne jest dochodzenie roszczeń przez powoda od pozwanych - poręczycieli wekslowych w sytuacji gdy uprzednio dokonał wypłaty świadczenia nienależnego, a następnie zrezygnował z dochodzenia roszczeń czy to samodzielnie od beneficjenta gwarancji, czy też wspólnie z wykonawcą”.

Zdaniem pozwanych, za przyjęciem skargi do rozpoznania przemawia również „istnienie potrzeby wykładni art. 506 k.c. budzącego poważne wątpliwości i rozbieżności w orzecznictwie, z których część orzeczeń umożliwia uznać za nowację jedynie wyraźnie dookreślone ustalenia wierzycieli i dłużnika, które zgodnie z § 2 tego przepisu nie mogą budzić wątpliwości podczas, gdy kolejna grupa orzeczeń dopuszcza stosunkowo szerokie stosowanie odnowienia, również w sposób dorozumiany. W tej sytuacji powstaje zagadnienie odnośnie możliwości stosowania odnowienia w kwestii takiej jak w niniejszej sprawie, gdzie strony w § 6 ust. 2 ugody określiły „Niniejsza ugoda stanowi całość porozumienia Stron w jej zakresie i zastępuje wszelkie wcześniejsze uzgodnienia zawarte przez strony w formie ustnej lub pisemnej.” Skarżący wskazali również, że „skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.”

Wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 29 listopada 2017 r. zaskarżył również pozwany E. sp. z o.o. w N., uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania potrzebą „rozstrzygnięcia występujących w tej sprawie istotnych zagadnień prawnych sprowadzających się do pytania odnośnie zastosowania art. 506 § 1 k.c. w przypadku utraty mocy przez porozumienie stanowiące odnowienie, wskazania czy uznanie salda i uznanie długu powoduje odnowienie, zastosowania art. 507 do poręczenia wekslowego, charakteru (*zarzutu*) nadużycia gwarancji, zastosowania art. 5 k.c. w przypadku zarzutu nadużycia gwarancji i tego czy fakt zgłoszenia przez stronę powodową wierzytelności w postępowaniu upadłościowym wystawcy weksla i jednocześnie domaganie się tej wierzytelności od poręczycieli wekslowych nie stanowi nadużycia prawa podmiotowego”. Zdaniem skarżącego, za przyjęciem skargi do rozpoznania przemawia ponadto „jej oczywista zasadność co do jednego z zarzutów, tj. zarzutu odnoszącego się do nadania charakteru odnowienia już samemu oświadczeniu o uznaniu długu, przy całkowitym pominięciu tego zarzutu przez Sąd Apelacyjny”.

W odpowiedzi na skargi pozwanych powódka (...) Towarzystwo Ubezpieczeń (...) S.A. w S. wniosła o odmowę przyjęcia skarg do rozpoznania lub o ich oddalenie oraz o zasądzenie od pozwanych kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli wystąpi przynajmniej jedna z określonych w tym przepisie przyczyn, co powinno zostać wykazane i należycie uzasadnione przez składającego wniosek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Wykazanie przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., czyli występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, wymaga przedstawienia określonego, dotychczas nierozwiązanego problemu prawnego o charakterze abstrakcyjnym, wskazania przepisu stanowiącego źródło jego powstania, zaprezentowania argumentacji przekonującej o istnieniu na tle tego problemu rozbieżnych ocen prawnych i świadczącej o poważnych trudnościach w jego rozwiązaniu, a ponadto wyjaśnienia dlaczego jest on istotny (por. m.in.

postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 12 grudnia 2013 r., IV CSK 384/13, niepubl.).

Skuteczne powołanie się na potrzebę wykładni przepisów prawa, które budzą poważne wątpliwości lub wywołują rozbieżności w orzecznictwie sądów, a zatem na przyczynę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., wymaga poza wskazaniem tych przepisów (przepisu) przekonania w drodze stosownej argumentacji, że wywołują one rzeczywiste i poważne wątpliwości interpretacyjne i dotychczas nie doczekały się wykładni w orzecznictwie sądów ewentualnie powołania orzeczeń, które dowodzą, że na tle wykładni tych przepisów (przepisu) występują rozbieżności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2015 r., III CSK 59/15, OSNC 2016, nr 2, poz. 29).

Powołując się natomiast na oczywistą zasadność skargi, a zatem na przyczynę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., strona wnosząca skargę powinna przedstawić stosowną argumentację prawną zmierzającą do wykazania kwalifikowanego, ewidentnego naruszenia wskazanych przez nią przepisów prawa, możliwego do stwierdzenia bez merytorycznej analizy zaskarżonego orzeczenia oraz podstaw kasacyjnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z dnia 11 sierpnia 2011 r., IV CSK 163/11, niepubl.). Konieczne jest także wykazanie, że na skutek takiego kwalifikowanego naruszenia prawa doszło do wydania oczywiście nieprawidłowego rozstrzygnięcia, co prowadziłoby do uwzględnienia skargi.

Skarga kasacyjna pozwanych B. W. i B. W. nie spełnia tych warunków.

Skarżący powołali się na występowanie istotnych zagadnień prawnych, a zatem na przyczynę, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., stawiając trzy pytania, lecz poprzestając na tym nie przedstawili wymaganej argumentacji prawnej przekonującej o tym, że przyczyna ta rzeczywiście w sprawie zachodzi, lecz skupili się na przedstawieniu wątpliwości co do prawidłowości zaskarżonego orzeczenia. Zasadnicze kwestie, do których skarżący się w skardze odnieśli, dotyczące charakteru, odpowiedzialności i wzajemnych powiązań stron umów gwarancji ubezpieczeniowej oraz umów o ich zawarcie zostały szeroko wyjaśnione

w bogatym orzecznictwie Sądu Najwyższego, a skarżący nie wykazali potrzeby kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego na ten temat.

Nieskutecznie pozwani powołali się również na przyczynę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., bowiem nie przedstawili argumentów prawnych, które wskazywałyby, że wykładnia wymienionego w skardze art. 506 k.c. budzi poważne wątpliwości, ani nie powołali orzeczeń, mogących świadczyć o ewentualnych rozbieżnościach na jej tle. Skarżący zmierzali do poddania analizie ugody zawartej przez powoda z wystawcą weksla w opozycji do stanowiska Sądów dotyczącego charakteru i skutków tej ugody, co nie stanowi właściwego uzasadnienia rozważanej przyczyny przyjęcia skargi do rozpoznania.

Skarżący nie wykazali także przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., bowiem nie przedstawili żadnych argumentów prawnych mogących świadczyć, że skarga jest oczywiście uzasadniona.

Pozwany E. sp. z o.o. w N. również nie wykazał okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skarżący nieskutecznie powołał się na przyczynę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., nie przedstawiając wymaganych argumentów prawnych, które mogłyby przekonać, że w sprawie wystąpiło istotne zagadnienie prawne w rozumieniu tego przepisu. Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania z tej przyczyny, skarżący przedstawił głównie argumenty właściwe dla uzasadnienia podstaw kasacyjnych, zmierzając w istocie do poddania kontroli Sądu Najwyższego trafności zaskarżonego orzeczenia oraz postawionych w skardze zarzutów. W uzasadnieniu tym pozwany zadał pytania i przedstawił swoje poglądy na temat wykładni powołanych w skardze przepisów prawa materialnego i ich zastosowania w okolicznościach konkretnej sprawy, co nie może zastąpić brakującej argumentacji wykazującej, że przedstawione kwestie, mające uniwersalny charakter, budzą poważne wątpliwości lub wywołują rozbieżne oceny prawne.

Pozwany nie przedstawił też wymaganej argumentacji prawnej przekonującej, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Skarżący, powołując się na tę przyczynę przyjęcia skargi do rozpoznania, ograniczył się do

przytoczenia jednego z zarzutów kasacyjnych dotyczących możliwości przyjęcia, że uznanie długu stanowi odnowienie zobowiązania oraz do odwołania się do stanowiska doktryny w tej kwestii, które przedstawił uzasadniając wcześniej pogląd o istnieniu na tym tle zagadnienia prawnego. Jest to niewystarczające dla wykazania, że zarzut ten jest oczywiście zasadny w okolicznościach sprawy, a tym bardziej, że na skutek zarzucanego ewentualnego naruszenia prawa doszło do wydania oczywiście wadliwego wyroku. Należy dodać, że ta sama kwestia prawna nie może być skutecznie wykorzystywana na uzasadnienie poglądu o oczywistej zasadności skargi i jednocześnie świadczyć o wystąpieniu istotnego zagadnienia prawnego, gdyż te przyczyny przyjęcia skargi do rozpoznania wykluczają się wzajemnie.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skarg pozwanych do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., rozstrzygając o kosztach postępowania ze skargi stosownie do art. 98 § 1 i 3 i art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

aj